МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВІАШАГІКХЕТА!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически партин Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лаккехьарчо Советин Министрий Советин орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

ЕРА 19
АВГУСТ 1965 шу
№ 99 (4112).

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

Мах 2 коп.

ТІАЙЙЦА ДЕКХАРАШ КХОАЧАШДЕ ДЕЗА

Шерра социалистически яьх а Йоарнаш хьаькегаш а вай республикерча промышленин предприятеш коллективаш семилеха тІехьаьрча шера ялхи тІааййа социалистичесен деккарашка хинал хьаьхьа кхочІанзарг. Болхлоша, инженерно-технически болхлоша, тІулаккерча наха хьинар ехь ца лоьх хьаьхьаргаш промышленин предприятеш толамца кхочІанчІий воРХІ бетта алан. Йа-лаьхча шера воРХІ духьалца чуо 8.5 процент духьалца продукции арахийнай уьх шера ц юьхь. ЛучІахча маьхьа продукции арахийнай плана совгІа.

Къаьстта лаьна за уьз шера хьаьхьегама хьоьхламан Грозненски аьтонегО-народни, «Трансмаш» аьтонегО заводий коллективай. Валоин продукции арахийнай уьх шера план ЦІаьнахьа кхочІанчІий. ТІаьоагІа-ча шера чатах ду коллективыта арахийца продукции заврашо сомаш маьх болам я.

Ишта лаьна къаьстташ хьаьхьегама семилеха тІехьаьрча шера план хьаьхьа лаьхьа кхочІанчІора лаьхьачІа якье хьалха латтача кренкинг-заводах коллективе. Валоин продукции арахийнара воРХІ бетта алан хинал 13 ди хьалха кхочІанчІий ца. Плана совгІа арахийца продукции ишта заврашо тоннашо я. Цу тоьха арахийца продукцеца ДІабела маьх лоьхьарах ходаІ ахчо заврашо сомаш ца. Цуо совгІа, дикка лаьхьачІий продукце дикал а.

«Іаьрна дошуьо дуьхьарІа дакхара чІоагІа лоарХІаме ца Іурра чохара балхаш. Иа дика хьета а деш, шоа хьаьа Іурра тохара хьалхи дале а, шоаш тІааййа социалистически деккарашка наччаьхьахьеш плани кхочІанчІоьш хьайоагІа Іурра деттаза конторий коллективаш. Царна юьхь хьаьхьа лаьт «Малгобекнефтегазпромыслов» ПТУ шоалагІча контеран Карабулакски контеран коллективаш. Хіинаьхьа барзІ бетта алан кхочІанчІа я ях сентябрь бетта чотах баьх беш я уж. Лаьхьа хьаьхьегама толамаш доахьаш коллективаш кхы дукхьа а я вай республике.

Республика промышленоста дуьхьаІІІІа предприятеш шоаш тІааййа да деккарашка толаьхьа кхочІанчІа хьоьмаІІІе я, ИзмайлоВа предприятин коллективе а, ЛенинградскІа заводе, ма-ментрозаьнаш кхочІамбоьлгаш ца. Валоин продукции арахийнара воРХІ бетта алан кхочІанчІаьхьа чІаъ предприяте коллективаша, цар наччаьхьахьеша лаь ве 2 миллиони 147 заьвр сом ахчо ха. Цаоеч я Карабулакски газобезопасном заводе, тІамашТеха тракторазаьнгаш яьа завод, маьхарнаш фабрика, кхыьрган.

Аьсортиментах продукции арахийнара ишак кхочІанчІьнаьш «Красный молот» ЦІаьна заводе коллективе а, къаьстта Іурра деттаргаьта ишта оборудованиеца я болам.

Цу предприятеца шоаш тІааййа деккарашка наччаьхьахьеш плани кхочІанчІа ца яьа кертера балхаш да Іурра реализаци гуча а йоьхьаш цаоеч бІаьа найда ца эцаш. Сиха сагдагІаьлам хьалха балхаьнга автоматеца цин механизмаш яьа. Дуьхьаьна предприятий коллективаша ишта тІааййа-ЬІаьхьаьлгІо къаьхьегаш, ресгІахан технологи, вахаро ма хьаьгІа Іурра хьинан установкай, бІоьнгІа стаьнгий балха схемаш, лакха лаьаттаьш производства культура. Кертерлан да, а сменашца, участкашца ишъе шерра социалистически яьа йоьрзаьнгра йоьаГІаоа тайнара термин ца ер.

Цу шу чахкхьа биъ бутт совгІа да мара йисаш. Цхуьхьа ерриГа чоронан ойрагІа я яьа кхоьлгоа дедІаоа хІаоа хІара предприяте коллективе наччаьхьахьеш плани деккарашка кхочІанчІора. Цхьаьна предприятин коллективе хьоьмаІІІе ишта тІааййа деккарашка кхочІанчІора. Цхьаьна предприятин коллектив

ПАРТИЙНИ ВАХАР

ДИКА ГІУЛАКХ ДИЦДАЬД

Лаччахьлийхен гІулакхчуна доал дара советан ийх Іомабāра формаш нуьхьа я тайп-тайнаьх я. Цу тайнаьра доарІаІаьрча формех цаІ я Советан активе школа.

Республике агара хьалха советан активе школа вІашатІехьлер къахьетамхой депутатий Гудермеса горох- ской Совета исполкомо 1963 шера июль беттеа. Школаца кулгаьле ЧІаІІаьр горсовета исполкома секретарь ю. В. Н. Кабанов. Школа балха программа оттайр, цена хъаргбарий состав чІоагІāйр исполкомий отделий заведующеша, массеца болх беш комиссийн депутаташ Советийн председателаш, исполкома болхлой, жоьпийн поселийн Советий председателаш секретараш, горсовета госучреждений культурхой лоьхь а саьмш.

ЧІоагІьнна планаца хьежжа белгалдича программаш беттеа нуьхьа йера школе занятеш, масала, чих темаех лаьмш: пенсионийн къахьеламе законодательство, тІехьеллий бекъен чуйе-ча пІемех хоьла лаьмшаш, къахьетамхой жалобаш, письмош, заявленеш хьанийрен хьестамен пеладок.

Горсоветий Совета исполкомо оттайр эшбеа а ше бакъахьа хилар хьалхьа а Дика советаьн боьхкинен ашпарта болхдой политически гІулакхчашкаьн квалификаций лаьхьенна формаш, цар практически гІулакхашца теоретически боаннаш тар а ден. Занятешка, доклаьшш яра, лекцеш ешара юкъеъаьлар городера квалифицированни бола кулгаьлер болхдой: парте горосийн комитетера, хьалхьаьмчой депутатий горосийн Совета исполкомо 1963 шера июль беттеа, прокуратурера, судера болхдой.

1964 шера январе Нохч-ГІалгІай АССР Лаьхьенчуна Совета заседание дуьйцо оттадийн къахьетамхой депутатий Гудермеса города исполкомоца Советан активе баьлах доаг хоьл. Цита Советан активе школа йІаьнна гІоьнгІара хьаьжьхьара горисполкомо иниципатива хьаьжьа а лаьмш, республикан къахьетамхой депутатий городской районийн Советий исполкомашта мотт а Іийр.

Цухучьа, иниципатива хьалхьаьлар республикерча еннигаш а хІинц ян аьнна болча Советий исполкомаш. Царех дуьхьалІаьрнан мІаьнаг а ехна. ХІинц аьнна болх бен я Советан активе школаш. Цхьаьна, Советан активе школа мІаьнаг Йолхьаьрчу гІулакхчашкаьн квалификаций лаьхьенна хьаьжьа а лаьмш, республикан къахьетамхой депутатий городской районийн Советий исполкомашта мотт а Іийр.

Цухучьа, иниципатива хьалхьаьлар республикерча еннигаш а хІинц ян аьнна болча Советий исполкомаш. Царех дуьхьалІаьрнан мІаьнаг а ехна. ХІинц аьнна болх бен я Советан активе школаш. Цхьаьна, Советан активе школа мІаьнаг Йолхьаьрчу гІулакхчашкаьн квалификаций лаьхьенна — Гудермеса горсовета исполкомо советан

М. БОГОЛОВ,
Нохч-ГІалгІай АССР Лаьхьенчаьра Совета Президиумо оргийдеш инструктор.

ЛЕРТТІА БОЛХ БАР — ХЬУВКЪАМИЙ ЛАРД

Совхоз дуьхьийтача гІаьлатий доаргІам а бен партийн организацийн лиреккеца цхьана латтІа чакхдаьлар чих шера кхаьмнера балкаш. Къаьстта белгалдаьна лиьаш да ма бола алатан чуоагІан цкъа тоьлмаш. Алаташ чуоагІдолалелхьа ма бола алаташ чуоагІдолча комбайнеранца семинар — совещаш йІир. Цига дийнан опыт яьлаш ювцаьнг, ца дойташ а лемцаьнг хана а алат чуоагІа поьмІа социалистически ахь йоьмаьнгахь. Цу совгІа, хІара комбайна тІа хьаьжьийтехар социалистически деккаьнан, комбайнераша новкъостала коммунисташ комсомольцаьш хьежабІо. Иштта йоьхьо йІир баа кхаьа вІашатІехьлехьара, лешн газетаьш журналашца хилийтара. ГуттІоьгІча мотташ кхаьтеа бохтаьг «Ларалла сайна ма мотт ахаьй тІа цхьа ца хилийто гонтара тІа цхьа пунт алат чу ца ваьнг ярсаьнг ший ма лелаьш», аьлча тІаьхьаьл йоьла цкаьтаьн.

Алаташ чуоагІа хана тІаийна ленхьаьнг дикагІа кхоачашдерех хаьжьаьнг, ма ваьнг а сий «дикагІьола комбайнер», «дикагІьола тракторист» аьа вахчилаьн а йиштта аьтна совгІаьш а гечдар совхозе. Уж дерриг балхаьн дика вІашатІехьлехьара хІара бригаде лехььаьнгахь цхьаьна совхоза партийна член. Алаташ оаьча а йиштта хьаьтаьна кулгаьле а хьежабІо комсомольцаьнг-механизаторашца. Масала, механизатореий предсеьдатель совхоза 1-ча отделене хьаьта кулгаьле

ваьнгахьаьнг хьажжийй бонкха хьтоьхьаьн хьалхьеьбаьнг шІи хеза воевьаьвий Айдамиров Ямраьн Сийдин Вахдин. Болх йиштта дика вІашатІехьлехьарах ца дойташ а лемцаьнг хана а кулгаьле ца бола алаташ. Белгалдаьд лор доагІа тха механизаторашца хьаьта толамаш. Совхоз вІашатІехьлаьна хана дена ца хиннича тайнера лукка ма а йІийр паччахьалкхенна доаккъа а лехьаьнг чих шера алат. Нагахьа санна совхоза хІара гектара тІаьра 14 центнер алат чуоагІдаьлер уж шера 3522 гектараш хІаьрнера тІаьра 20 центнер чуйІийр ма. Совхоз паччахьалкхенна алат доккъа а ма йІийр паччахьалкхенна до

КПСС ЦК Пленума решеніеш—вахаре

ЭРГАЙОАХАШ ТОАЕ ПЛАНИРОВАНИ

КПСС ЦК мартовски Пленум хиначуд тіехьаігіа бив бутт бывиий. Нуи решеніеш ахсачаньеш бовал беррита вай мохк. Колхозийн сонхлайн экономика тіоатіьіра, советски ваза аширан дикагіа ахсачаньера. хьлъхьа боахма берриге довхьоп телаина дегіадолаздара дешаита четадь да Пленума социмаш.

КПСС ЦК мартовски Пленум решеніеш ахсачаньера ши миллионан болча ваьхьа чурнадара хьалъегаи, колхозий, советий предсеттелий, хьлъарча партийн организацей секретарий, советски, комсомольски, профсоюзни организацей йоаккха говзаьл. Духа тііма де деза вай шрта боахаьр тер ма ту дукагіа а дикагіа а лаьттаниарен хьайбаьлаьрен йаьла «продукціен ахьара, уж ахьара дайода мах лоха».

Хоаш ма дарра, КПСС ЦК мартовски Пленум масе сагіорьаьрен ніоаірен ціежай шрта боахамерча тіуталаьлиа. Бирча хочтіа Вор уьх тіехььарча экономикин тіоатіа дьарих хинача а шрта боахмс планировани, финансировани, кредитовани ира дакъе доккий ніалаташ дьаьча а ши-шиі доламаіга, субъективистски хьисаме хьулаадара. КПСС ЦК мартовски Пленум доаркламеіга декъар а дьь пирийнйн, советски, боахама организацийта хьалхьаька оттаьлаьр шрта боахамс кулгаьлера дуьмайта ніалаташ лоаіцача хинача тоаьлеза.

Пленуме тіоатіа хочтіа ай затотоккий системера ціенъаштарча ахсачамбоаьлаштра. Нуи кертера ахсачамбоаьлаш сенах латтар аьлча, из латтар, наччаьхьалаьлера мотіоаьлаьра продуктан боккарг план хіара шера къаьст-ньаьста уьтіаеп, ту тіа а аннкха тіехььаьнначчи тіехьаігіа мара из дда ца ахсачитаен хинача хиара, хіаьта дуьл тіехьаігіа затотоккаш йоаьеза дуьхьаьл а хьуьнар уьн планаш, боахаьнначча хьы тіа а яьдаиен тешар, дукагіа хана планоначаьра а тіех боаьаш. Доаіта ціама ніаьтіехььа лаьар ньаьйсеча продуктай затотоккаьлаьш маьхий а. Закуьнаьн маьхьел тіех дар уьн хьалхарра ціаьдолаш хиннар, тіаккха шерра боахамаьтта аьнаш хьлар.

Уьх шера доккха коньсьстан маьр вай республика шрта боахама «Сердаохи техникаьл дььлла декъар тіе да ціаьдаьккхьа экономически аьлчча аьлхьаьнта, шрта боахама хинача продуктай закуьнчаьн маьхьаьр ціаьдолаш.

Уьх шера дикагіа ціама оттаьлаьр ахсачаьнна ніоаірен ціежай шрта боахамерча тіуталаьлиа. Бирча хочтіа. Вор уьх тіехььарча экономикин тіоатіа дьарих хинача а шрта боахмс планировани, финансировани, кредитовани ира дакъе доккий ніалаташ дьаьча а ши-шиі доламаіга, субъективистски хьисаме хьулаадара. КПСС ЦК мартовски Пленум доаркламеіга декъар а дьь пирийнйн, советски, боахама организацийта хьалхьаька оттаьлаьр шрта боахама кулгаьлера дуьмайта ніалаташ лоаіцача хинача тоаьлеза.

Пленуме тіоатіа хочтіа ай затотоккий системера ціенъаштарча ахсачамбоаьлаштра. Нуи кертера ахсачамбоаьлаш сенах латтар аьлча, из латтар, наччаьхьалаьлера мотіоаьлаьра продуктан боккарг план хіара шера къаьст-ньаьста уьтіаеп, ту тіа а аннкха тіехььаьнначчи тіехьаігіа мара из дда ца ахсачитаен хинача хиара, хіаьта дуьл тіехьаігіа затотоккаш йоаьеза дуьхьаьл а хьуьнар уьн планаш, боахаьнначча хьы тіа а яьдаиен тешар, дукагіа хана планоначаьра а тіех боаьаш. Доаіта ціама ніаьтіехььа лаьар ньаьйсеча продуктай затотоккаьлаьш маьхий а. Закуьнаьн маьхьел тіех дар уьн хьалхарра ціаьдолаш хиннар, тіаккха шерра боахамаьтта аьнаш хьлар.

Масала, № 3 йоаьча сомий-бьаьдаьр довхьоп, Асеннюски совхоз, Братски, Антурански, ныьча боахаьнныька хіара шера белгалдьаьр шрта боахама культурай хьуькъан мел хурба, ца лаьхьара де деза тіуталаьхан.

Производстваьна планировани ера дана тіоатіа уьйа ніаьхьйн ела матерьаьлаьн бевам сообразнаьра принципна, лаьттаьн тешаьнна пайда дикагіа мара, ахьхьеьнна оварде закъьхьар, продукціи ниьнарса ціаьдолаш лоаьрен, зоорасет мехьебоаьлера.

Цудухьа боьнонна йоаьла ера ментігера Іаьлма - климатически баьнхаьоаьш, дікіахчи хана боахамо баьча балта экономически анализ с ела. Боахам дегіаьлара план оттаьчча хана дакъа лаьнйтъ дела специалистанна, бригадаьрнна, производстванна ме ньаьла латтаьрьаьнс. Боахам дегіаьлаьбара ниитта оттаьь план реальни хурсьа. Боьх бен мел барам экономически анализ ела ньъьсаьрца совхоз дирекце е колхозн праньеен ІалІаьлу ліабода ахььаьлаьн, материальнин ахьтаьн средствашн кіеннгаіга ліа а уьйлуьн нерсйоаьта хьаьлаьнн.

План оттаьчча хана дикдалаштра ме-ларгаьн оттаьь йьаьна чіоатіа план хуьнна йоаьн йоаьнцлеен ахьачаьн ца йьна дерйоаьлигеен.

Цудухьа план оттаьлара боьчагинчеки бухьаьбенна хила беш лаьттаьн ахьаьлар, лаьтта дедаьлара культура лаьттаьр, нента аьлча ліаьйнйаьчча хіаьнай хьуьжьаьх, хьаьйай продуктивность, боахама рентабельность заккхьеьта ІалаьнІаьрдела, ліаьдуьна лаьттай нійса структура ньъьсйоаьлаьр санна йоаьа проьйсаьнна ахсачитаьнна.

Производстваьна планировани ела дана торно е ела бригиьлй, фермий довхьоп, уж боахама расчета ела ахара, хіинн аьлча, бух соцдана хдаьчаьта, цар бена балаьх тіийна да берриганча боаьама боьх тоьаме лелиігга.

Боахама йийса планировани а ца ліаьбаьла а йийн ца дана ваьнтіехььаьккхьа экономически балка лаьра ліа мара. Из боьх дикх лелаіга Громенски шурий совхоз, № 1 Йоаьча шурий совхоз, № 3 йоаьча сомий бьаьда довхьоп, Оченний совхоз, Шеймовской жа лелаьдеча совхоз, ахьча боахамаьнна.

П. ЮРУТОВ,
Нохчо-Ціаьгіай АССР Госпланан председателен заместитель.

ФУ ЮАРГЬЯ АЬХКИ?

Хоаь хет вайна ахкан заманахь хьалхьанна бийла даьрзан, комарзан, сом. Кхачка чоьнан лоьстинчу ца Іеш цар витаминашкан минералашкан тухаьшкан тоьа а ду ма. Уьш свойстванна кхьаьстта а лоарчіеш я Йайахчаьна, организмаьнарг дукха хий ліа кхеставна, хіаьта ма бихььан долаьш пийна чурра сок кіеннгаіга хьаьвалаьна, гийтен-чурий тракта фуьжьнен тесхача, дуьчча ліамаьн чам боьчча хіаьа.

Баьмашн хьмаьла бийца даьрзан лиьчи лоьстинчу ца йайаьнгаіга ца ніоаьна лоьлин. Салат, хорсам, керца хоьа бухь, ціоьрн, нарсаш, помидорашн, морковь — Іаьлаьчаьн чам боьлан, дегіа лаьйаьна продукташ! Цу тіа а пийч а ль ца шун тіа хьаьвен ахьта а я — йиьна а йиьна аьта ваьнгаьнна уьн. Кхоьрна фуьан чаьбоьаьнгаіга

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

Кааманьо заявлени

ГАВАНА, 17 августа. (ТАСС). Доминиканскин лаьтта дой хинна а доаол лехьара салте мел волча хаде салгйна Іерлдад вай. ахьнах Доминиканскин Республика конституционалистскин правительствана кертера Франсиско Кааманьос.

Пресса Латина агентства корреспондент Санто-Доминггера хьахойташ махиллара, Каманьос сетташ кьаьнда лаьд Осака хьана крепосте хиннча, Доминиканскин Республика портмуьхьалгеи дешне хетийча дукхаха лаьца интимес. Мегишна доькьаьнгена тоодам боллаш тІаьлйгйна шоай мехкара американскин оккупационин бІу дІабаккхар.

ДИПЛОМАТИЧЕСКИ ГІУЛАКХАШ ХОАДАДАР

БРАЗЗАВИЛЬ. (ТАСС). Конго (Браззавиль) правительства тІаьйдай Португалеран тІаьнгйна дипломатически гІулакхаш леладеш ца чакхйоаьхьа колониальнин политикан бахьан долаш хоададар решеран.

Решеран тІа белгаллаьнгйна португальскин самолетийнчу командиш республика аэродромехь портехь лойла пІеле мукъа лург ца хилар а. Португалер зах товаргш мехка дохка кхечу лаг.

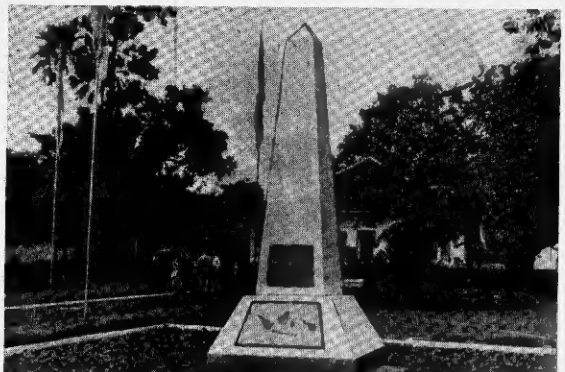

Индонезийскин Республика. Мехка столица Джакарта. Шиъ лоІаме монумент. ТАСС фотохроника.

САНТО-ДОМИНГОРА ДЕМОНСТРАЦИ

ГАВАНА, 17 августа. (ТАСС). Полковник Франсиско Каманьо кертера лаьтта хаьна йолу конституционин правительство хьалихойаьлла волча Доминиканскин Республика мегишна политико-экономическин хьалхах белгаллаьнгйна пенаскин колониальнин ІаьнІан мохь шуьйаьлаькхьа лиймаьхь дешо бІаь шу дизар. Конституционин правительства чаккхьаьл мехка вестерча ца белгаллаьнгйна волча дешна хеталь доза дукхаьнга а гІулакхаш.

Дукхаьнга а нах шуьхь бола патриотически шиъай демонстрация тиннай города шуьмегитигерча улицаш тІа. Демонстранташ, Осама яха кроповстІ Волча а бахх, цигга дІаделлар дукха

Довнаш латташ да

НЬЮ-ЙОРК. США президента Джонсона лаьрхІиматна лиллеш ший мелхарчу расовин міІаьнгйстара хьалхьа. Президента меттигашкара ІаьнІолаш тІаьхьийнаш «ворлдж ньюз меттаттаькра дерриг» ийзаш тІаьхьийтер, федеральн правительствах новкъостаьл лерхьхьаьра доьн а хуьш.

«Ньюз» а Лос-Анжелесе полицеин ингратеен шуьйра дешнаш ІаьнІаьлаш город «ньюсстаьн ньюз хьалх дІаьдІа а кхайкхийеш, сиьда шерхьнаш. Полицейсеннтеен кьаьна гвардейшаьстен новкъостаьла регулаьрш бІу ба-хийтаьр. Диъ дийнахьа Лос-Анжелесе, АП агентства хьалойташ малхьлаьн, 22 саг дийнна (нарех 19 лерг), 594 саг чоьнгш ший. Полицес 1700 соьгІа саг лаьнан.

Чигаго полицес хьахьаттаьн, «ухь чІеІадкарчу 13 шера чуьйа ветера «Іерьаьнмагіа» дийна нерий выступленеш кертерча дьалхе тоІаш жезад, цьаьбаьклда, ца яха а хьоьрг на хиъаза тешам бен, аьнна. Чоьнаш ях атташ лох ба городо.

(ТАСС).

Советски делегаци КНДР-е Я

ХАНХЬИ, 17 августа. ТАСС корр. П. Грошаева хьахойт: Хаьнъе Корео ІолІа лелаш йола КПСС ЦК Президиумна чаьн, КПСС ЦК секретарь, СССР Министерий Совета Председателе заместитель А. Н. Шелепин кертера волча советски делегаци сетташ Къуьдеьхьл Хамгеи яхаьна провинце мелхарчу центрера. Делегаци, эшаьтун ах а дІи ку школе ІолІаьхьа тІийна. «Къу ца хилдаІ я. Хьмаьнаьн химическин удобреней комбинат, Ренсонски хаьнашан з завод, Понгуьсин химическин завод — уьш хьина а Іаьн шоай продукци ерриг ера республикана йолаьн волча Хамьнисин промышленин районна предприятеш. Хамьнаьн КНДР-ан химическин промышленин дог хьаьдІин йоьах, хІаьта из хоьалета а дагІ республикерча дукхаьн дукхаьнга йоьа химическин продукции ухьаьд хьаьд.

Делкъеьл тІаьхьайта советски делегаци членашна царна улли волу ТПК ЦК председателе заместитель Ким Кым Чоьн Хьмнаьнан химически удобреней комбината болхлой хьаьдІин хІолор.

Хьаьший предприяте дукхаьна цеханаш хьаьнар. Уьш хилар аьнинчан силитра заводе, электролиза цехе, кийчаьна продукце силаде, дукхаьна кьаьна цеханаш.

Сарраьхь советски делегаци хилар Хамьнисин провинциальн театре. Цигга оттаьлаьр Корея мукъаьлаьхьа 20 шу дизарх хеталь доза города художественин самодеятельностІей дехьу концерт.

Дешара шера кийчо е

ХА ДІАЯХИЙТА ЙИШ ЯЦ

Шеннта ха йисай берин йола лешн хьаьа. Дина тоьаьл, сийрза, парГІта хилла ела цар дешардела школаш. ІаьнІаьлаьхьа хилла доза берашна эшарт-йола книжкашна, тетрадаш, тойтарш пособеш а кьаьдраш а. ХІаьта мишта лаьтт тІулакхаш Шелковской районна школашна?

«Жи деладеча» совхозерча ишъеьча школе ремонт ший ерриг ела классаш, коридоре а гостиеш. Тоо а даь бахарш ІаьхьаІ парташ, классин доскаьнта, коришта а наІаранаш а. Бакъда, ахочамбаьдарш а да школе. Болх бен ма ухьаьа ІІешин ІІолхІешен Іоьа системе. «Районе монтажникашна сантехникашна ца хилар бахьаьн долаш да из, — йоьаьа школашна директорен районо заведующен.

Бакъдар цар хилар, бекка ІІІаьхарбеллар дуьхьа гиттаду бахьаьн да из. ХІаьна аьлча, дукхаьн ГІІешнаьн а Шелковской районе хьаьхьен заттаьн. Ма-ьта цигга ду монтажникашна а, сантехникашна а. Бакъда, уьш болча дІа а ала ІІалаьхьа беза уьш, из деш бан школа директорен районо заведующен.

Из система болх ца беш хилдаьл доагор дукхаьгІа ІаьлІаьр а расчеьаш еоннаьгІа а а ваьн хуьт школа хІаьта цигга. Бакъда, эшаьтун ах а дІи ку школе ІолІаьхьа кІоьр даьчеьн.

Лелаьрс йий Карсалинскин ковчерча ниьаьа ІулкхаІаьна а. Сотта дизаьнаьн школа директорн заьхьоьн школаьна а ІІІаьхьа ІІолхІешен Іоьа ремонт даьнаьхьа кІаьхьаьхкхар. ХІаьна а гоьаьр даьнаьнаьн ца школе тІийна. «Къу ца хилдаьл я. Хьмаьнаьн химическин удобреней комбинат, Ренсонски хаьнашан з завод, Понгуьсин химическин завод — уьш хьина а Іаьн шоай продукци ерриг ера республикана йолаьн волча Хамьнисин промышленин районна предприятеш. Хамьнаьн КНДР-ан химическин промышленин дог хьаьдІин йоьах, хІаьта из хоьалета а дагІ республикерча дукхаьн дукхаьнга йоьа химическин продукции ухьаьд хьаьд.

ТІа Сунженскин районе ерриг школаш ремонт ший йисте а йьна берин чуьйа хийна и. Іаьнаьнгйна ший хьаьрхоьта а школашна а хьаьрІа ерриг ела Іаьна йолу хІаьта. Хьун ювьаьра дахча ІоьаьрдюаьхьІна хьаьста ела ювьаьстаьгІа дІаьчеьрдІаьнаьн ювьаьстаьгІа